

LES 1

OFFERFEEST, RITUELEN EN DE FILM GODS LAM

Algemene opzet van de les

Doelen:

- Kinderen kunnen verwoorden hoe het offerfeest gevierd wordt.
- Kinderen kunnen zich inleven in de personen uit de film Gods Lam en kunnen vertellen waarom zij zo denken en handelen.
- Kinderen kunnen hun eigen mening over ritueel slachten onder woorden brengen.
- Kinderen kunnen verwoorden wat rituelen zijn en waarom rituelen voor mensen belangrijk zijn.
- Kinderen kunnen voorbeelden van rituelen uit hun eigen leven noemen.

In deze les:

Kinderen gaan in deze les de film 'Gods Lam' kijken. Aan het begin van de les komen twee onderwerpen aan de orde. Het eerste is het begrip 'ritueel'. De kinderen ontdekken dat er verschillende rituelen bestaan en dat rituelen ook onderdeel uitmaken van hun eigen leven. Het tweede onderwerp is het offerfeest. Het offerfeest en het ritueel slachten van een schaap (lam) speelt in de film 'Gods Lam' namelijk een belangrijke rol. Na deze oriëntatiefase gaan de kinderen met een kijkvraag naar de film kijken. Met behulp van een werkblad worden zij uitgedaagd om zich te verplaatsen in de drie hoofdrolspelers uit de film. Dat doen zij eerst individueel. Daarna vindt een onderwijsleergesprek met de hele klas plaats. In dit gesprek worden rituelen, offerfeest en Gods Lam met elkaar in verband gebracht. Kinderen mogen op dat moment hun eigen gedachten bij deze thema's onder woorden brengen.

Vorbereiding:

Nadenken over het woordveld bij rituelen en de indeling in drie soorten rituelen. Informatie over het offerfeest tot je nemen (zie bijlage 1). Het is ook goed om na te gaan hoe het ritueel slachten in de islam gebeurt. Afvragen welke kinderen iets zouden kunnen vertellen over het offerfeest. Een afbeelding van Mekka en de Kaäba opzoeken. Film bekijken, zelf inleven in de personages, nagaan hoe zij zich verhouden tot het ritueel slachten van een lam tijdens offerfeest of dit lammetje uit de film. Daarbij is het belangrijk dat je zelf goed weet waar de film over gaat, zodat je kunt verwijzen naar scènes uit de film, ook voor de vervollessen.

Materialen:

- Bord (voor woordveld rondom rituelen , voor afbeelding van Mekka, voor film)
- Afbeelding van Mekka met de Kaäba
- De film <http://vimeo.com/75223323> (wachtwoord: offerfeest2013).
- Werkblad met foto's

Oriëntatiefase (introduceren, informeren, instrueren)

(15 minuten)

Introduceren

Aan het begin van de les bespreek je wat er in deze les gaat gebeuren en noem je het doel van deze les. Dit kun je ook op het bord schrijven.

Op het bord zet je het woord ritueel. Om de voorkennis van kinderen bij het begrip ritueel te activeren wordt vervolgens een woordveld gemaakt. Waar denken jullie aan bij dit woord? Welke rituelen kan je allemaal bedenken? Om kinderen te helpen kun je de volgende driedeling hanteren. Dagelijkse rituelen

(bijv. elke dag op de fiets naar school/je tanden poetsen), rituelen voor anderen (iemand groeten op straat, elkaar eet smakelijk wensen, cadeaus bij verjaardagen) en rituelen voor God (bidden/naar de kerk gaan). Deze driedeling is te vinden in: Andrea Oostdijk e.a. (2003), *De verhalencarrousel. Duizend-en-één-vragen (handleiding islam groep 7)*. Budel: DAMON, 46-49.

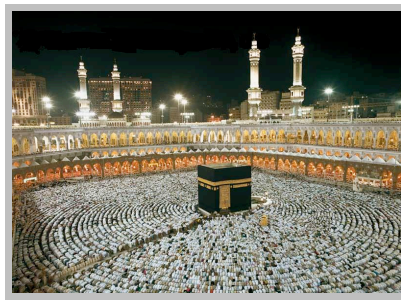
Klassikaal bespreek je de betekenis van het begrip rituelen. De Van Dale geeft aan: “een geheel van overgeleverde (religieuze) gebruiken, plechtigheden en ceremoniën in verband met belangrijke moment in het (openbare) leven. Onder “dagelijkse rituelen” wordt verstaan: iemands vaste patroon van de gewone dagelijkse bezigheden. Belangrijke aspecten hierin:

- *Overgeleverd*. Een ritueel bedenkt je niet zelf. Het gebeurt al heel lang, je hebt het van anderen overgeleverd gekregen.
- *Handelingen*. Gebruiken, plechtigheden en ceremoniën. Het is iets dat je doet.
- *Vast patroon*. Dat wat je doet, doe je steeds op dezelfde manier.
- *Momenten*. Dat wat je doet, doe je steeds op dezelfde momenten en dat zijn vaak belangrijke momenten.

Vervolgens wordt de film *Gods Lam* kort geïntroduceerd. In deze film komt een ritueel voor God aan bod, namelijk het slachten/offeren van een lammetje. De film gaat over Zakaria, de elfjarige zoon van een islamitische slager. Zijn moeder is er niet meer. Zakaria woont samen met zijn vader en zijn verstandelijk gehandicapte broer. In de film raakt Zakaria's verstandelijk gehandicapte broer verzot op het lammetje dat is bedoeld voor het offerfeest. Op deze dag worden door moslims dieren ritueel geslacht en gegeten.

Informeren

Aan de klas wordt de vraag gesteld of iemand bekend is met het offerfeest. Eén of twee kinderen kunnen hier mogelijk wat meer over vertellen. Daarna bespreek je met de kinderen de achtergrond van het offerfeest. Bij dit onderwijsleergesprek kunnen heel goed beeldvormers gebruikt worden. Bijvoorbeeld een afbeelding van Mekka en de Kaäba.

Over het Offerfeest:

(Zie bijlage I voor meer informatie):

- Het offerfeest is een belangrijke viering in de islam en duurt vier dagen. Het offerfeest wordt ook wel slachtfeest genoemd. Tijdens dit feest wordt namelijk een schaap geslacht. Dit wordt geofferd voor God.
- Eenmaal in zijn leven moet een moslim (wanneer hij daartoe lichamelijk en financieel in staat is) een pelgrimstocht naar Mekka maken (de haddj). Hier brengt hij onder andere een bezoek aan de Kaäba (het gebouw waarin de heilige zwarte steen is ingemetseld).
- In Mekka maakt een moslim een tocht van meerdere dagen langs de heilige plekken die geassocieerd worden met de profeten Ibrahiem (Abraham) en Mohammed.
- De bedevaartganger offert op zijn tocht een geit of een schaap. Dit gebruik herinnert aan de liefde van de profeet Ibrahiem voor God. Ibrahiem was God zo toegewijd dat hij bereid was zijn zoon Isma'iel (Ismaël) te offeren. God zond daarop een schaap dat Isma'iels plaats op het altaar mocht innemen. Bedenk hierbij wel dat je dit verhaal nu of in de derde les van deze serie wilt behandelen.
- Moslims die niet op bedevaart zijn, vieren in hun eigen land het offerfeest. Vaak slachten zes families

het offerdier en verdelen zij dit in drie stukken (één deel voor de eigen families, één deel voor gasten en één deel voor de armen). Het offerfeest is dus vooral een feest van geven en goed doen.

Instrueren

Voordat de film begint, laat je het werkblad uitdelen. Als kijkvraag geef je de kinderen mee te letten op de opvattingen/gevoelens van de personages uit de film over het (ritueel) slachten van het lammetje. Na afloop van de film gaan de kinderen deze opvattingen invullen op het werkblad, naast de foto's van de personen.

Uitvoeringsfase

(40 minuten)

De film kijken

Klassikaal wordt er naar de film (21.25 minuten) gekeken.

Na afloop van de film wordt de opdracht herhaald. Hoe staan de personen uit de film tegenover het slachten van het lammetje? Kinderen krijgen de tijd om individueel het werkblad in te vullen.

Nagesprek

Voordat de antwoorden op het werkblad besproken gaan worden, vraag je eerst wat de kinderen van de film vonden en laat je hen hun gedachten en gevoelens onder woorden brengen.

Voorbeeldvragen:

- Wat vonden jullie van de film? Wie wil daar iets over zeggen?
- Waar moesten jullie aan denken bij deze film?
- Welk gevoel riep de film bij jullie op?
- Waren er dingen in de film die je bijzonder vond?

Laat de kinderen bij deze vragen een concrete scene uit de film noemen. Denk ook aan beurtverbreding.

Vervolgens bespreek je het werkblad met de kinderen. Dit zijn mogelijke vragen:

De broer van Zakaria

- Wil de broer van Zakaria dat het lammetje ritueel geslacht wordt?
- Waarom wel of waarom niet?
- Wat denk je dat hij dacht toen het lammetje ontdekt werd?
- Wat is voor hem belangrijk?
- Wat vindt de broer van Zakaria van ritueel slachten?
- Wat vind jij van zijn houding/mening? Begrijp je hem?

De vader van Zakaria

- Wil de vader van Zakaria dat het lammetje ritueel geslacht wordt?
- Waarom wel of waarom niet?
- Wat denk je dat hij dacht toen het lammetje ontdekt werd?
- Wat is voor hem belangrijk?
- Wat vindt de vader van Zakaria van ritueel slachten?
- Wat vind jij van zijn houding/mening? Begrijp je hem?
- Denk je dat hij uiteindelijk het lammetje geslacht heeft?

Zakaria

- Wil Zakaria dat het lammetje ritueel geslacht wordt?
- Waarom wel of waarom niet?
- Wat denk je dat hij dacht toen hij erachter kwam dat zijn broer het lammetje verstopte?
- Wat vindt Zakaria van ritueel offeren?

- Wat is voor hem belangrijk?
- Wat vind jij van zijn houding/mening? Begrijp je hem?
- Wat denk je dat Zakaria had gewild dat zou gebeuren met het lammetje?

Eigen ervaringen van de kinderen

Tot slot mogen de kinderen hun eigen gedachten en gevoelens bij de personen uit de film, bij het thema rituelen en bij ritueel slachten/offeren naar voren brengen.

Voorbeeldvragen:

1. Wat vinden jullie zelf van de opvattingen van de vader van Zakaria, de broer van Zakaria en Zakaria?
2. Het slachten van een schaap is een ritueel voor God. Zou het zo kunnen zijn dat rituelen voor God te maken hebben met dingen die heel belangrijk voor mensen zijn? Bij het offerfeest gaat het zoals gezegd om 'geven en goed doen'.
3. De personages uit de film zijn moslim. Kunnen zij zo maar stoppen met een ritueel dat bij hun geloof hoort, namelijk het slachten van een schaap tijdens het offerfeest?
4. Zijn rituelen iets waar je zomaar mee kunt stoppen? Hoe zit dat bij de kinderen zelf? Leg hierbij de link naar de dagelijkse rituelen die aan het begin van de les genoemd zijn en die tot de belevingswereld van 'alle' kinderen horen.

Bij deze vraag kun je stilstaan bij de vraag of wij zomaar zouden kunnen stoppen met rituelen uit ons eigen leven. Het kan goed zijn om nu als leerkracht een ritueel uit het eigen leven te noemen. Zouden wij kunnen stoppen met (bijna) dagelijkse rituelen als:

- je tanden poetsen voor het slapen gaan
 - op de fiets naar school toe gaan
 - als eerste het stukje vlees van je bord opeten
- of rituelen met anderen:
- een hand geven als je iemand begroet
 - iemand bedanken als je een cadeau hebt gekregen
- of rituelen voor God:
- naar de kerk gaan en bidden?
 - elk jaar kerstmis vieren?

Bij dit laatste voorbeeld kan het eten van kalkoen of konijn genoemd worden, evenals het liedje van Flappie en het boek "Dit jaar wordt kerstmis anders" (Brigitte Minne (2001), *Dit jaar wordt kerstmis anders*, Averbode).

Mogelijke vragen hierbij: Lijken de personages in het boek/het lied op de personages in de film? Welke overeenkomsten en welke verschillen zie je tussen de film en het boek/het lied?

Het boek "Dit jaar wordt kerstmis anders" kan op een tafeltje in de klas gezet worden, zodat de kinderen meer over (kerst)rituelen kunnen lezen.

Afsluitingsfase

(5 minuten)

In deze lessen hebben wij veel gedaan. Wij hebben gepraat over rituelen en over het offerfeest. Wij hebben een film gezien. Wij hebben nadacht over de personen uit de film en wat de vader, de broer en Zakaria vonden van het slachten van een lammetje. En wij hebben nagedacht over de rituelen uit ons eigen leven.

- Wat vond je van deze les?
- Wie kan er een ritueel van hem of haar zelf noemen?
- Waarom zijn rituelen belangrijk voor mensen?
- Waarom was het ritueel slachten van het lammetje wel of niet belangrijk voor de vader van Zakaria, de broer van Zakaria of Zakaria zelf?
- Wie kan vertellen hoe het offerfeest door moslims gevierd wordt?
- Je hebt vandaag iets gehoord over ritueel slachten, wat vind je daar nu van?

Als je de doelen van de les op het bord hebt geschreven, dan kun je deze bespreken.

Aangeven dat de film in de volgende les, een dramales, terugkomt.

WERKBLAD LES 1

In de film gaat het over het (ritueel) slachten van een lammetje. Wat vinden de onderstaande personen daarvan?

	
---	---

	
---	---

	
---	---